

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/122>

Jautājums

Kā pareizi izrunāt **Berlīne** – ar šauro vai plato patskani *e*?

Atbilde

Vārds **Berlīne** izrunājams ar šauro patskani *e*.

Latviešu literārās valodas norma internacionālismu (arī citvalodu īpašvārdu) izrunā neatkarīgi no pozīcijas nosaka šaura patskaņa lietojumu. Valodai attīstoties, ir bijis periods, kad aizgūtos vārdos, „kur *e* skaņas ir tautosillabiska *r* priekšā, literārā valodā sastopamas zināmas svārstības”. Laika gaitā literārajā valodā ir nostiprinājies viens no izrunas variantiem. Dažus internacionālistus ar tautosillabisku skaņu kopu *-er-* izrunā ar plato patskani, ko skaidro ar vācu valodas ietekmi, piemēram, *koncerts, nervs, persona*. Tie pašreiz ir fiksēti „Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīcā”. Ar plato patskani skaņu kopā *-er-* izrunā arī dažus Vācijas vietvārdus, piemēram, *Bernava, Bernburga*. Vārda **Berlīne** izruna „Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīcā” ir dota ar šauro patskani, līdzīgi būtu izrunājams arī vārds *berlīnieši*. Taču savulaik izruna ar plato patskani ir bijusi normai atbilstīga, un tāpēc to joprojām var saklausīt vecāka gadagājuma cilvēku (arī aktieru un diktoru) runā.

Avoti

Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatika 1. daļa. Atb. red. E. Sokols. Rīga : Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība, 1959, 45. lpp.

Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca L. Ceplītis, A. Miķelsone, T. Porīte u. c. Rīga : Avots, 1995, 898. lpp.

